

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΛΟΥΔΟΥΔΙΩΝ

ΟΙ ΘΡΥΛΟΙ ΤΟΥ ΡΟΔΟΥ

Πάντας γεννήθηκε τὸ ρόδον. Ἡ Ἀρτεμίς καὶ ὁ Ἄδωνις. Τὸ αἷμά του Χριστοῦ. Τὸ ἀγάνθια τῶν ρόδων. Ἡ Ἀγία Δωροθέα καὶ ὁ Θεόφιλος. Τὰ ρόδα του ἄγγελος. Τὸ μαρτύριο τοῦ ἀγίου Λουκιανοῦ. Ἡ εὐαγγέλιος Ἐλεισσάβετ καὶ οἱ φτωχοί. Ὁ Ταγχώνης επειδή πάστος ήταν οὐαγώνη τοις θεοῖς. Μία διάρκεια ρόδων, κτλ.

"Ολα τάνθη ἔχουν τοὺς υἱούλους καὶ τίς παραδόσεις τους, μὰ κανανία δὲν ἔχει τὸν τούς πολλοὺς καὶ τόσους ὑμροφόρους, δους τὸ ὄρδον. Οἱ θῦροι αὐτοῦ εἰνε παῖαι καὶ προέρχονται, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον, ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν. Θ' ἀναφέρουμεν ἕδος τὸν ὁρατούς. Καί, πρῶτοι, οἱ ἀρχαῖοι 'Ελλήνες ἐκίστευν διτὶ ἡ Ἀφεοδίτη τὴν κάποιει εἰχε πληγωθῆ ἐπὸ πόδι καὶ ἀπ' ἐτὴν πληγῇ τῆς ἔτερεν μεριώνες σταγόνες αὔματος. Στὸ μέρος, δοντ χύνηκε τὸ αἷμα αὐτῷ, πτύχωσαν τὰ πρώτα ρόδα. Επίστευν ἐπὶσης διτὶ, δοντ πένθανε ὁ 'Αδωνας ποὺ τὸν σκότωσαν ἔνας ἀγρόχοιρος, ἀπὸ τὸ αἷμα του, χάρις σε δαῦμα τῆς Ἀφροδίτης πάλι, ἐπήσαν τὸ κροῦμα τους τὰ ρόδα. Οι Χρ.στιανοὶ πάλι ἐκίστευν διτὶ ἀπὸ τὸ αἷμα του Χριστοῦ, ποὺ ἔτρεψε τὸν Σταυρόν, πηραν τὸ ἀλικοῦ χρῶμα τους τὰ ρόδα. Σύμφωνα μὲν μ' ἀλλή παραδόσον, ποτὶ διαδεδομένην στὴν Ἀγγλία, τὸ αἷμα ποὺ ἔκανε νῦ τρέχει ἀπὸ τὸ μέτωπον του Χριστοῦ, του-πνῶντας το διάτεφανος του μαρτυρίου μὲν τὴν ἀγκάθια του, πέφτοντας κάτω στὴ γῆ, καθέ σταγόνα του γινόταν καὶ τριαντάφυλλο. 'Ετοι ἔτηρον οἱ θῦροι τὴν ὑμροφία τοὺς ρόδους. Μᾶ τ' ἀγκάθια του ποὺ τὰ ἔγειρον; 'Εδον̄ η λαϊκὴ φαντασία ἀνακάπτειν στὴ μέ-ση τὰ πνευματικὰ του κακοῖ. 'Ετοι, σύμφωνα μ' ἔνα ιερὸν βυζαντίου Περσῶν, ἡ τριανταφυλλά, δοκεῖ όλα τὰ φυτά, εἰχε γίνει ἀπὸ τὸ Δημησουργὸν χωρὶς ἀγκάθια καὶ μόνο διανομούσατες στὸν κόσμο, διαχρήμα, τὸ πνεῦμα του καὶ κοινὸν διλα-δή, πτύχωσαν στοὺς κλαδοὺς της τὰ πρώτα ὄγκαθια. Κ' οὐ πατέοντες τῆς δι-πτητῆς μας ἐκκλησίας μᾶς λένε σχεδόν τὸ ίδιο πρόγραμμα: Στὸν 'Ἐπιγείον Παρά-δειο το δόρδι ήταν χωρὶς ἀγκάθια καὶ μόνο μετὰ τὸ προπατορικὸν ἀμφί-τημα καὶ τὸ διώξεμο τοὺς 'Αδάμ και τὴν Ενδᾶ παρουσιάστηκαν αὐτά.

Στὴν Γερμανία πάνχιοι είνας ἀλλος θρύλοις: "Οταν δὲ Ἐωσφόρος γκριμ- σικής ἀπὸ τὸν οὐρανὸν στῆ ἡγ. ἔκανε τὸ φύρωτος τοὺς τοιναυτηλά μὲν ἄγ- καθίους γά τὰ χρησμοτοῖης τὸ ἄγκα- θία της νιὰ σκαλοπάτια καὶ νὰ ἔσα- βησθη στὸν οὐρανὸν. Μᾶ δὲ Θεός, ποὺ ἀντελήφθη τὰ σχέδια τοῦ, ἐξαγύεις πρὸς τὴν γῆ τὰ κλαδῖα τῆς τοιναυ- τηλά μὲν καὶ ἔκψη στὴ μέσην τὸ ἄγκα- θία της. Πιετεύοντας ἀκόμα στὴ Γερμα- νία διτὶ ὅπα μὲν τριανταφυλλά κρημά- στηκε κι ὁ Ἰούδας κι διτὶ οἱ κλαδοί της ποὺ εγένετο απὸ τὸ βάρος τοῦ προσδοτή, δέντε Εανακτωθήκαν ποτὲ.

Οι Ἀράβες ἐπίσης πιστεύουν διτὸς τὸ ρόδο γεννήθηκε ἀπὸ μᾶς σταγόνων ἰδομένων τὸν προσήκοντα Μοάσθ. Κανένας δὲ λογος δὲν θέλει νὰ πιστεύῃ διτὶ ἡ τελεία ὡμορφικοῦ τοῦ ρόδου βγῆκε ἀπὸ τὸ χρώμα, που βρίσκεται κάτ' αἴτ' τὰ πόδια μας. "Ολοι πιστεύουν, μὲν τὸν ἔρωτο η μὲν τὸν ἄλιο, διτὶ τὸ ρόδο εἰνεὶ χάρισμα τούρβαντον. Μι' ἀγγελίας τὸ ὄνταρον πρὸς τὴν γῆ, νὰ τὶ προσάντων ἔβλεπαν μιστικοτάσσα στὸ ρόδο. Γι' αὐτὸν, καὶ σ' οἷον τοὺς θριλλούντων χριστιανομόρφους, διταν τὴν Ἑγγύη ή τὴν Παναγία θέλουν νὰ δεῖξουν τὴν εἶνοντας τοὺς σ' εἶνα ἄριο ή ἔνα βασιλέα, διταν θέλουν νὰ παραγγίσουν ἔναν ἀμαρτωλό, τοὺς στέλνουν ρόδα. "Ετοι δημητοφυγήσκει καὶ ὁ θριλός: τοὺς Θεοφίλους καὶ τῆς Αγίας Δωροθεάς. "Η Αγία, συλληφθείσα ἀπὸ τῶν Ρωμαίων, οδηγήθηκε μπρὸς στὸν Ἀνδικότατο Φαρισίκο, ὃ δοπιος θέλησε νὰ τὴν ἔξαναγκάσῃ νὰ γίνηται θυντική. Μαζί την

— Μα ἔκεινη τοῦ ἀπαντῆσε :

— Επί τοιμή να υποφέρω ωλα τα, ραδονιστηρία, κ.περός ζάρεν
εν 'Ησουν τὸν ὄνταν μου συζύγου,
καὶ μὲν τὸν ὄντος Θάλασσαν τὴν
μίλιν· τῷν. Θά πάν να μαζένω μέσα
τους καρπούς του ρόδα και γοητευτι-
κούς καρπούς.

Ο τύραννος, τὴν κατεδίκασε εἰς
δάνατον καὶ αὐτὴ βάδισε μὲν χαρὰ πόρο
μαργνύδο. Η στυγηὶ δῶμας ποὺ γένεται
στόταν ἡ ἐκτέλεσίς της, ένας νεαρὸς
εὐθελωπάτος ὄνυμάτος Θεόφιλος, τὴν
εἰσώντας «Ἐμεῖς ἀδόντο
ἔχουμεν τοῦτον τὸν θεόντονα»¹ καὶ να
δοθεῖμε πουσθνά οὔτε ρόδον, οὔτε ω
παίσιος καρπούς. Γι' αὐτὸν λοιπὸν θυ
τήσουν μας καὶ στείλει μας μερικά ἀπό²
αὐτούς κηπούς διπού θά πά!»

·¹Η Ἀγία πέθανε στὸ μαρτύριο κ'
ήταν ὁ θάνατος γι' αὐτὴν γλυκὺς σᾶν

ένα φίλημα του οὐράνιου μηνή τεθρού της. Μετά τό παρθένο, τό πλήθος έχανανται στην πόλη μυνολόγωντας τους ψευτικους θεούς τουν. Μεταξει αιώνων ήταν κι' νέος, ο δρόπιος είχε είσαγενθη στην πολιορκίαν μένων την "Αγία και δύο ποτοίς είχε μετανοήσει πικρός γιά την ειδονότηταν του αυτήν. Καθώς πήγαινε απλημένος, είδε μπροστά του ένα γάγκλο που είχε την άγκαλα της γεμάτη άπο τοδα και καρπούς. Τότε ο Θεόφιλος, γονατίσαντας ήγωσε τα δύο τοδά και χέρια προς τὸν οὐράνον και είπε: "Ο θαύμα! Η νέα που μαρτύρησε μου στέλνει τὰ ρόδια και τους καρπούς που της έζητησα!..." Και έγινε θαύτισαν...

"Οτιν επίσης μαρεύοντος δο "Αγιος Λουκιανός από τις σταγόνες του αιματος πον κατέβαιναν κάτω στη γη ψηφεώσαν ανασφρύματα ρόδα, μα τόσο πολλά ώστε ο τόπος ντο μαρτυρίου του ηνωμέναςτης «ροδών», για νά δειξη, δπως γράφει ο Τερτιλλιανός, διτ τό αιμα των ἄγιων εἰν' ἔνας σπόρος τῶν ὡραίων λουτσούδιν τοῦ περαδίσουν.

Ο άκρον ουδέος θριλούς είναι πιο συγκινητικός άκομα : Σύνες μά φορά στο μοναστήρι του Ντιόλη, ένας καλόγερος τόσο ἀγράμματος ότι καὶ τόσο ηλιθιος ὅστις δὲν είχε κατοφθάνει νέα μάρτυρα ποτὲ αλληλη προσευχή, για να ἐμνῆ τό Θεό, ἔκπος ἀπό το «Χαῖρε Μαρία». Μά το δέλεγε κάθε μέρα, κάθε ώρα, μετά μια βαθιά πίστη. Την ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ ἄγρου 'Αγράθου τού 1518, δὴ ηγουμενὸς μὴ βλέποντας τὸ μοναχὸ στὴ λειτουργία, πήγα νά τὸν βῆτι στὸ κελλὴ του. Μά ἐκεὶ τὸν ήγρει νεκρό. Καὶ, ὡς θαύμα ! ἀπὸ τὸ στόμα του, ἀπὸ κάθε μάτι του, ἀπὸ κάθε αντί του, είχε φυτρώσει και ἀπὸ ἓνα ρόδο και κάθε ρόδο είχε γραμμένα δάνων τοῦ τὰ πεντέ γράμματα τον ὄνομάτος τῆς Μαρίας !

Ἐπίσης συγκαταλήθη ἐλεύθερη ιστορία πού συνέβη με τα ράδα στην Ἀγία Εἰλισσόβατη, τη βασιλιώσα της Οὐγγαρίας. Ἡ Ἀγία αὐτὴ μάγανουση νά πραγματική μόνη της στούς φτωχούδη δημόσιο χρήματα, ἀλλὰ καὶ τροφές και διάφορα ἄλλα πράγματα πού τους χρειαζόντουσαν. Τό ἔκανε αὐτὸς κρυφά ἀπό τὸ σύζυγό της, ἵνα σκληρὸς ἀρχοντα, ὁ δῆμος της ἀπαγόρευε νά ἔχεται σε σπικουνώντις μὲ τοὺς πατωγούς.

Άγια Δωροθέα πλαισίων με τα τούνι φύλακα. Μία μέρα που ή "Ελισσάβετ και έγγυλον ζωγράφου Μπέρο - Τζένην" βαίνει, συνοδευμένην ἀπό μά ^{την} ίνουσ- μήν της ἀξόλουσθο, ἵνα μικρὸν ^η ἄν- νωμαλο δρόμο, ἔχοντας τὸ μεγάλο ἐπανωφόρι της φορτωμένον ἀπὸ φυμάτια, κρέατα, αὐγά καὶ δάφρα τὰ δρόψιμα για τοὺς φτω- χείους, βρέθηκε ἐξαφανία μπρὸς στὸ σιγύνω τὴ, ὁ διπλὸς μακινὶ μὲ τὴν ἀκόλουθια τοῦ γύριζε ἀπὸ τὸ κυνήγι. Ξαφνιάστηκε ἑκείνος δ- ταιν εἰδὲ τὴ βασιλικά νά γένηση τόσο ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ φορτιοῦ της εἰπε : - "Ἄς δοῦμε τὶ ἔχεις ἀπάνω σου" καὶ συνχρόνως ἄν- νοιξε τὸ ἐπανωφόρι της τὸ διποὶ ἑκείνη ἐσφιγγες μαγαμένην ἀπά- ψω στὸ στήθος της. Μά, ἀντὶ τῶν τροφίμων, εἰδεῖς ἵνα πλήθος ρό- δα, δάσπρα καὶ κόκκινα, τὰ ποι ὥραια ποὺ εἰλεῖ δῆ στὴ λωτὴ τον. Αὔντον τὸν ἔξαρτισας πολὺ, γιατὶ δὲν - ήταν ἀκόδη μὴ ἐποκή τῶν αἰγαλούματων.

Ο θρύλος αυτός, θυμίζει εναν δάλλο περίφημο θρύλο της γερμανικής μιθολογίας, το θρύλο του Ταγχώλεως. Το θύμα της διδώ είνε πού ἀπροσδόκητο ἀκόμη καὶ η καλώσοντη τοῦ Θεού πού μεγάλη, γιατὶ ἡ Ἑλισσόβιες ήταν ἄγια, ἐνώ δὲ Ταγχώλεως ήταν ἀμάρτωλός, διό πού ἀσύγχρονος ἀμάρτωλός της χριστιανώντων, γιατὶ καὶ ὁ Πάπας διέταξε ἀρνήσκη να τὸν συγχωρήσῃ. Ο Ταγχώλεως δέ ήταν ἔνας ωραῖος ἵπποτης που ηὔθελε νὰ μάθη καὶ ν' ἀπολαύσῃ δῆλα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου. Θύδημενος ἀπό τὴν περιεργασία του, δὲ ποθήθηκε ὑπὲνεβρ σ' ἕνα βυνό διπού οποιο κατοικοῦσε ή θεά τοι Ἐερωτε, ή Ἀφροδίτη. Στὸ βυνό αὐτὸν ποὺ βρίσκεται στὸ δόρυ τῆς κολάσεως, δὲ Ταγχώλεως ἐμένει ἔνα κρόνο τυλιγμένος στις διασολικὲς μαγειες καὶ γοητειας τῆς θεᾶς. Μεστόσο, ίστερο ἀπό πολλές προσπάθειες κατώρθωσε νὰ ξεπύγῃ ἀπό τὴν μαγεια της, καὶ γεμάτος μετάνοια, πήγε ὡς τὴν Ρώμη δικοὺς φρήκες τὸν Πάπα. Οὐδέθανό ἀπὸ τὸν οποῖο ζήτησε νὰ τὸν συγχωρήσῃ για τὸ ἀμάρτητον του :

— "Αχ ! Παναγιώτατε, τοῦ εἰπε,
σδς ἔξομολογοῦμαι κλαίγοντας τὸ

Ο Θεόφιλος καὶ ἡ Ἀγία Δωροθέα
(Πίναξ τοῦ περιφήμου Ἀγγλου ζωγράφου Μ.

Tὸ Θαῦμα τῶν ρόδων τῆς Ἀγίας Ἐλισσάβετ
(Πύραξ τοῦ Γάλλου τυποφόρου Γιωτέου)

